

Pisemne sprawozdanie z realizacji zadania nie inwestycyjnego, pn. „Przeprowadzenie szkolenia dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego z obszaru województwa pomorskiego, z przepisów prawa w zakresie ochrony powietrza oraz aspektów praktycznych przeprowadzania kontroli w zakresie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków” wraz z opisem osiągniętego efektu rzeczowego i ekologicznego.

Szkolenie zostało zorganizowane przez Departament Rolnictwa i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego, a następnie przeprowadzone w celu ułatwienia realizacji działań wynikających z programów ochrony powietrza oraz poszerzenia wiedzy na temat wymagań uchwał antysmogowych, a także innych dokumentów z zakresu ochrony powietrza i walki z niską emisją.

Programy ochrony powietrza to akty prawa miejscowego, których zadaniem jest poprawa jakości powietrza poprzez doprowadzenie wskaźników poziomów zanieczyszczeń do poziomów dopuszczalnych lub docelowych. Uchwały antysmogowe to akty prawa miejscowego, które wprowadzają ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, w celu zapobiegania ich negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi lub na środowisko.

Programy ochrony powietrza określają działania naprawcze, zarówno o charakterze prawno-organizacyjnym jak i inwestycyjnym oraz edukacyjnym. Działania te skierowane są do jednostek samorządu terytorialnego na terenie województwa pomorskiego i do innych podmiotów, których działania mają wpływ na stan aero sanitarny stref. Uchwały antysmogowe wprowadzają ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, skierowane do właścicieli i użytkowników instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Zadaniem jednostek samorządu terytorialnego jest także realizacja innych dokumentów strategicznych z zakresu walki z niską emisją, takich jak: Plany gospodarki niskoemisyjnej, Programy ograniczania niskiej emisji czy Projekty założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Ponadto doszły obowiązki związane z utworzeniem Centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Przeprowadzone w dniu 24.11.2022r. szkolenie w zakresie realizacji działań wynikających z Programów ochrony powietrza i uchwał antysmogowych przyczyniło się zarówno do zwiększenia świadomości pracowników jednostek samorządu terytorialnego (JST) względem działań przypisanym tym jednostkom do realizacji, jak również promowania rozwiązań niskoemisyjnych w ogrzewaniu pomieszczeń wśród mieszkańców gmin.

Przekazane pracownikom JST informacje dotyczące aspektów praktycznych przeprowadzenia kontroli i sankcji przewidzianych za nieprzestrzeganie przepisów uchwał, również przyczynią się do podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców w tym zakresie. Zdobyta przez przedstawicieli JST wiedza, przyczyni się do zwiększenia świadomości mieszkańców województwa, zmiany lub wzmocnienia dobrych praktyk, postaw i zachowań oraz poprawy możliwości egzekwowania prawa, co w konsekwencji przyczyni się do poprawy jakości powietrza na obszarze województwa pomorskiego.

W związku ze zmieniającymi się przepisami prawa i innymi uwarunkowaniami konieczne jest cykliczne przeprowadzanie tego typu szkoleń dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego. Na mocy przepisów uchwał antysmogowych oraz art. 379 ustawy Prawo ochrony środowiska, JST zobowiązane są do przeprowadzania kontroli w zakresie przestrzegania przepisów wprowadzonych niniejszymi uchwałami, dlatego istnieje konieczność przeszkolenia w zakresie obowiązujących przepisów, możliwości kontroli i nakładania sankcji w przypadku naruszenia postanowień uchwał.

Na szkolenie zaproszono przedstawicieli wszystkich 123 gmin z obszaru województwa pomorskiego. Szkolenie odbyło się w trybie stacjonarnym w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego. W szkoleniu wzięło udział 101 osób - przedstawicieli 83 gmin z obszaru województwa pomorskiego (zgodnie z załączoną listą obecności). Szkolenie trwało 6 godzin. Zostało przeprowadzone przez doświadczonych prelegentów: ekspertów i praktyków danej tematyki. Szczegółowa tematyka szkoleń dotyczyła:

1. Zakresu i porównania dokumentów planistycznych: POP, PGN, PONE i bazy CEEB:

- podstawa prawna, zawartości i porównanie: uchwał antysmogowych, Programów ochrony powietrza, Planów gospodarki niskoemisyjnej, Programów ograniczania niskiej emisji, Projektów założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- omówienie nowych przepisów dotyczących programów ochrony powietrza oraz wprowadzania do obrotu paliw stałych,
- wymogi ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków w zakresie CEEB,
- obowiązki nałożone na gminę w związku z utworzeniem Centralnej ewidencji emisyjności budynków.

2. Wymagań prawnych kontroli z POŚ i CEEB:

- omówienie zakresu i przebiegu kontroli małych źródeł spalania paliw prowadzonej na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków,
- wybrane praktyczne aspekty kontroli: sposób postępowania w przypadku utrudniania lub udaremniania kontroli, edukowanie na temat obowiązujących przepisów w zakresie ochrony powietrza,
- sankcje za niespełnienie wymagań POP, uchwał antysmogowych i CEEB,
- weryfikacja deklaracji o źródłach ciepła lub źródłach spalania paliw złożonej do CEEB.

3. Aspektów praktycznych przeprowadzania kontroli w zakresie POŚ i CEEB:

- omówienie dokumentów wymaganych podczas przeprowadzania kontroli,
- weryfikacja wymagań względem paliw stałych: świadectwo jakości węgla wraz ze sposobem odczytywania informacji w nich zawartych,
- weryfikacja wymagań względem kotłów i miejscowych ogrzewaczy powietrza na paliwa stałe: wymagania ekoprojektu, różnice pomiędzy kotłami c.o. pozaklasowymi, klasy 3, 4, 5 i spełniającymi wymagania ekoprojektu, wymagana dokumentacja potwierdzająca rodzaj/klasę urządzenia grzewczego,
- omówienie dostępnych na rynku urządzeń grzewczych w odniesieniu do obowiązujących wymagań prawnych; omówienie tematyki elektrofiltrów do kominków w kontekście spełnienia wymagań ekoprojektu,

- metody edukowania mieszkańców i właścicieli nieruchomości w zakresie poprawy jakości eksploatacji instalacji grzewczych,
- informowanie donośnie skutków nieprawidłowej eksploatacji kotłów.

Uczestnikom szkolenia zostały udostępnione materiały informacyjne w postaci wydruków prezentacji z miejscem na notatki. Przebieg szkolenia został nagrany w celu przygotowania protokołu ze szkolenia, zawierającego w szczególności przebieg dyskusji i odpowiedzi na pytania zadane podczas dyskusji.

Materiały ze szkolenia oraz protokół z przebiegu dyskusji zostały rozesłane do wszystkich gmin województwa pomorskiego oraz zamieszczone na stronie:

<https://powietrze.pomorskie.eu/materiały-informacyjne/>.

Informacja o dofinansowaniu realizacji zadania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku została zamieszczona na stronie BIP Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego:

<https://bip.pomorskie.eu/m,335,programy-ochrony-powietrza-w-wojewodztwie-pomorskim.html>.